

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 150 lir (za inozemstvo 200 lir), polletno 75 lir, mesečno 15 lir. Plača in toži se v Ljubljani

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ulica 27. Tel. 33-03. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11-953

Izhaja vsako sredo

Ljubljana, sreda 13. decembra 1944

Preis - Cena L 2'—

Ustanovitev Delavsko-delodajalske protikomunistične akcije

V palači Delavske zbornice je bila na praznik 8. 1. m. 1. plenarna seja Delavsko-delodajalske protikomunistične akcije. Namen in program akcije sta razvidna v skupni deklaraciji zastopnikov delodajalcev in delojemalcev, še bolj pa iz programatičnega govora predsednika div. gen. Rupnika. V svojem tehničnem govoru je prezident gen. Rupnik poudaril zlasti naslednje temeljne misli in resnice:

Zaradi spoznanja komunistične nevarnosti, iz zaskrbljenosti za našo narodno bodočnost in v spoznanju nujne potrebe složnega skupnega dela vseh stanov so se delodajalci in delojemalci združili v skupni borbi proti komunističnemu razkrajanju. Oba stanova sta spoznala, da je razredni boj samo umetno ustvarjen pogoj za boljševiško revolucijo. Delodajalci in delojemalci so sedaj s skupno akcijo nastopili, da razgalijo komunistične laži. Namen nove skupne akcije pa je še globlji. Oba stanova hočeta sodelovati pri ustvarjanju novega družabnega reda, ki ne bo več slonel na medsebojnem sovraštvu in ustvarjanju nezaupanja med delavci in delodajalci, temveč na skupnem delu za blagor vse celote.

Tudi naš mali narod je težko občutil posledice židovske igre s kapitalizmom in boljševizmom. Tako svetovni kapital ko mednarodni boljševizem vodijo Židje in njim služi tudi boj med kapitalom in delavstvom. Krivda Židov je nadalje, da ni prišlo do gospodarskega ravnovesja, kar je tudi eden glavnih vzrokov sedanje vojne. Šele takrat, ko bodo vsi narodi spoznali to satansko židovsko igro, bodo dani pogoji za ustvaritev novega družabnega in mednarodnega reda, ki bo tudi podlaga miru in s tem človeškega napredka.

Naš narod danes ve, da je njegova rešitev samo v trdni narodni skupnosti in vzajemnosti. Naš narod pa je tudi spoznal nujno potrebo skupnega boja proti boljševizmu. Le po tem skupnem in zmagovitem boju se more ustvariti nov red, v katerem bosta delo in kapital služila narodni skupnosti. Le na ta način pa se more tudi zgraditi trdna narodna skupnost vseh Slovencev.

V tem je pomembnost ustanovitve nove akcije in zato Vam čestitam k skupnemu nastopu in Vam želim popoln uspeh.

Z globokim razumevanjem in odobravanjem so vsi zborovalci sprejeli prezidentov govor.

Nato je govoril g. Grebenšek, ki je med drugim poudaril, da današnji gospodarski red ne more zadovoljiti ne delavca in ne delodajalca. Skupno se mora za oba pravično urediti razmerje med delom in kapitalom, da bodo zadovoljni delodajalci in delavci.

Predlaga zato, da se sprejme naslednja deklaracija:

Po enoletnem uspešnem delovanju Delavske protikomunistične akcije in po polletnem delovanju Protikomunistične akcije delodajalcev stopata pred vas slovenski delavci in delodajalci, stopata pred ves slovenski narod obe akciji, združeni v novem sestavu, v Delavsko-delodajalski protikomunistični akciji.

Slovenski protikomunistično usmerjeni delavci in slovenski protikomunistični delodajalci hočemo temeljito započeto delo obeh akcij načrtno in dosledno nadaljevati in izpolnjevati:

Zato poudarjamo:

1. Nadaljevati hočemo započeto borbo proti zločinskemu komunizmu in njegovi miselnosti do popolne zmage ideje pravičnosti in resnice!

2. Nadaljevati hočemo započeto delo za odstranitev razrednih sovražnosti in delati za povrnitev k naravni skupnosti stanov.

3. Na temelju pravičnih skupnih koristi delavcev in delodajalcev hočemo nadaljevati delo za pravično ureditev razmerja med delom in kapitalom, zavedajoč se, da

bo le po temeljiti ureditvi teh vprašanj možen nemoten nadaljnji razvoj našega naroda.

Soglasno so vsi odobrili to izjavo. Nato so izvolili člani širšega odbora oz. plenuma Delavsko-delodajalske protikomunistične akcije ožji odbor oz. eksekutivo, ki jo tvorijo po en zastopnik delodajalcev iz trgovine, industrije in obrti ter po en zastopnik delavcev iz teh skupin. Izvoljeni so bili v eksekutivo. Od delodajalcev: za industrijo g. Hribar, za trgovino g. Rebtč, za obrt g. Žitnik; od delojemalcev: iz industrije g. Pleško, iz trgovine g. Korčič in iz obrti g. Tratnik.

Plenum je nato sprejel še kot geslo akcije: **Bog, stan in narod!** Soglasno je bil tudi sprejet pred-

log, da vse tekoče akcije dosedanjih protikomunističnih akcij prevzame nova skupna delavsko-delodajalska akcija.

Nova akcija sloni torej na popolnoma pozitivni ideološki podlagi in v tem je tudi jamstvo za njen uspeh. Ne boj med razredi, temveč skupno delo vseh za napredek vseh, da na ta način morejo ljudje priti do sreče in zadovoljstva. Ne iz nasprotja ekstremnega liberalizma, temveč iz sodelovanja vseh zdravih sil naroda more nastati srečna bodočnost naroda. In ko to z vsem poudarkom naglašava nova Delavsko-delodajalska protikomunistična akcija, tudi najbolje služi vsem stanovom, vsemu gospodarstvu in vsemu narodu.

sečne oziroma tedenske) zneske ali jasne povedano, na ustrezni davek od zneskov prejemkov, ki presegajo gorenje minimalne vsote, oproščene samoupravnih doklad, je treba v vsakem konkretnem primeru od uslužbenkega davka po lestvicah člena 95., če presega mesečni dohodek 179.36 L., za tedenski dohodek pa L. 42.94, te vsote odbiti od mesečnega oziroma tedenskega davka. Razlika, ki se pokaže, je davek, ki tvori osnovo za odmero samoupravnih doklad.

N. pr.: Uslužbenki davek na mesečni dohodek prejemalca brez otrok do 3800 lir po 89. stopnji mesečne lestvice znaša L. 285.76; od tega se odbije davek, ki ustreza prejemkom L. 2900 — 400 = od L. 2500.—, to je L. 179.36, ostane torej L. 106.40, na kateri znesek se smejo nalagati samoupravne doklade.

Člen 2. — Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu šefa pokrajinske uprave v Ljubljani z vzvratno močjo od dne 1. julija 1944.

Ljubljana dne 4. dec. 1944.

Prezident:

Div. general Rupnik

Preskrba Madžarske s tekstilnimi surovinami

Letošnji pridelek konoplje in lanu je na Madžarskem zadovoljiv ter je precej presejal povprečje zadnjih let. Nasadi obeh tekstilnih rastlin so se precej povečali, zvišane pa so bile letos tudi odkupne cene in premije pri polni in točni oddaji pridelka državnim centrali za razdeljevanje tekstilnih surovin. Od te centrale dobiva potrebne količine konoplje in lanu tudi domači obrt, ki je na Madžarskem dobro razvit.

Nedavno so bila pogajanja z italijansko komisijo o dobavi tekstilnih surovin in izdelkov, ki so bili že lani naročeni v Italiji, a niso bili izvoženi. Vrednost teh zaostalih dobav je okrog 150 milijonov pengő.

Madžarska konzervna industrija

V zadnjih letih se je na Madžarskem ugodno razvijala konzervna industrija. Samo lani je bilo ustanovljenih 20 novih obratov, za suho konzerviranje sočivja pa je v deželi že okrog 600 obratov, ki so predelali lani nad 1 milijon metrskih stotov sočivja. Nedavno je bila ustanovljena centrala za konzervirana živila, ki kontrolira proizvodnjo konzervne industrije ter skrbi tudi za izvoz.

Položaj slovaške lesne industrije

Slovaška lesna industrija, ki ima zaposlenih okrog 23.000 delovnih moči, je bila med vsemi gospodarskimi panogami pri zadnjih političnih in vojnih dogodkih najbolj prizadeta. Pomen te industrije za deželo je razviden iz naslednjih podatkov: Les predeluje 535 obratov, potem pa je še vrsta obratov za pohištvo, parkete in zabojne ter za proizvodnjo oglja. Industrija celuloze ima 5 obratov, ki porabijo na leto po 900.000 do 1 milijona kubičnih metrov lesa. Zagarska industrija porabi letno 2 milijona, industrija papirja pa okrog 800.000 kubičnih metrov lesa.

Naredba o spremembi zakona o neposrednih davkih

Na osnovi za to danega pooblastila Vrhovnega komisarja na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« z dne 13. julija 1944 III. St. 42/2 in na podstavi čl. I. naredbe o upravljanju Ljubljanske pokrajine z dne 20. septembra 1943 št. 4, Službeni list 273/86 iz 1943, odrejam:

Člen 1. — Zakon o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928, Uradni list št. 75/26 iz 1928, s kasnejšimi spremembami in dopolnitvami, se spreminja takole:

I.

V čl. 90. se točka 6. spreminja in se glasi:

»6. dohodek od nesamostalnega dela in poklica, če ne presega 600 lir na mesec (150 lir na teden in 24 lir na dan), in poleg tega za vsakega zakonskega otroka do 18 let, ki nima samostalnega dohodka, po 150 lir na mesec, 36 lir na teden in 6 lir na dan.«

II.

V čl. 93. se točke 1., 2. in 3. prvega odstavka spreminjajo in se glase:

»1. če ne presega dohodek 1000 lir na mesec (250 lir na teden, 40 lir na dan) — 600 lir na mesec (150 lir na teden in 24 lir na dan) in za vsakega otroka po členu 90.,

točki 6., po 150 lir na mesec (36 lir na teden, 6 lir na dan),

2. če presega dohodek znesek iz točke 1., ni pa večji od 4000 lir na mesec (1000 lir na teden in 160 lir na dan) — dve tretjini v točki 1. navedenih odbitkov;

3. če znaša dohodek nad 4000 lir na mesec (nad 1000 lir na teden in 160 lir na dan) do 6000 lir na mesec (do 1500 lir na teden in 240 lir na dan) — ena tretjina v točki 1. navedenih odbitkov.«

Drugi odstavek se spreminja in se glasi:

»Od skupnega dohodka nad 6000 lir na mesec (1500 lir na teden in 240 lir na dan) se ne priznava noben odbitek.«

III.

V čl. 97. se prvi odstavek spreminja in se glasi:

»Na davek na dohodek od nesamostalnega dela se ne smejo nalagati nobene samoupravne doklade do 2500 lir mesečnega ali 600 lir tedenskega zneska prejemkov, po odbitku po čl. 93.«

Člen 2. — Ta naredba stopi v veljavo z vzvratno močjo od dne 1. julija 1944.

Ljubljana dne 4. dec. 1944.

Prezident:

Div. general Rupnik

Naredba o spremembi pravilnika za izvrševanje zakona o neposrednih davkih

Službeni list z dne 6. XII. je objavil to naredbo:

Člen 1. — Pravilnik za izvrševanje zakona o neposrednih davkih z dne 29. avgusta 1928 št. 107.000, Uradni list št. 402/121 iz 1928, s kasnejšimi spremembami in dopolnitvami, se spreminja takole:

I.

K členu 93. se točke 1., 2. in 3. prvega odstavka spreminjajo in se glase:

»1. če skupni prejemki ne presegajo 1000 lir na mesec (250 lir na teden, 40 lir na dan), se odbije 600 lir na mesec (150 lir na teden, 24 lir na dan) in za vsakega zakonskega otroka do 18. leta, ki nima samostalnega dohodka, po 150 lir na mesec (36 lir na teden, 6 lir na dan);

2. če skupni prejemki presegajo 1000 lir na mesec (250 lir na teden, 40 lir na dan), a niso večji

od 4000 lir na mesec (1000 lir na teden, 160 lir na dan), je treba predhodno ugotoviti, ali je glede na določbe točke 6. člena 90. zakona dana davčna obveznost; v tem primeru se odbija od dohodka 400 lir na mesec (100 lir na teden, 16 lir na dan) in za vsakega zakonskega otroka do 18. leta, ki nima samostalnega dohodka, po 100 lir na mesec (24 lir na teden, 4 lire na dan). — N. pr.: Nekdo, ki ima mesečni dohodek 1200 lir in ima pet zakonskih otrok pod 18 leti, ki nimajo samostalnega dohodka, je glede na določbe točke 6. člena 90. zakona oproščen plačevanja davka (glej razpredelnico v točki 4. člena 90. pravilnika). Nekdo drug ima mesečni dohodek 1200 lir in ima tri otroke. V tem primeru se davek odmeri, ker presegajo njegovi prejemki znesek, ki je po točki 6. člena 90. zakona davka prost (1200 lir manj

Ureditev plačilnih zakasnitev

Zaradi vojne nastajajo dostikrat v plačilnem prometu plačilne zakasnitve. Državni skupini industrija in trgovina sta se dogovorili o skupni izjavi glede teh plačilnih zakasnitev. Po tej izjavi ostaja načeloma v veljavi dolžnost prejemnika, da izvrši dogovorjene plačilne obveznosti. V trdih primerih pa se priporoča sporazum med dobavitelji in prejemniki na podlagi naslednjih načel: Če blago do zapadlosti plačila še ni prišlo do prejemnika, se more smatrati plačilo kot pravočasno, če se izvrši takoj po prejemu blaga. V tem primeru naj se ne zahtevajo nikake zamudne obresti.

Problem ženskih delovnih moči

»Südst-Echo« navaja iz lista »New York Times« naslednje opozorilo na važen povojni problem: Ko bo te vojne konec, se bo približno 250.000 žena, ki so zdaj v vojni delovni službi, udeleževalo ltkme na delovnem trgu. Te žene prihajajo iz raznih poklicev in njihovih sposobnosti so bile med vojno dobro uporabljene. Žene, ki so zdaj zaposlene v ustanovah vojne mornarice, bi po vojni rade delale pri trgovinski mornarici. Druge žene so se izvežbale v bolnišnicah, raznih laboratorijih in delavnicah zdravstvenih ustanov in bilo bi umestno, če bi tudi po vojni ostale v zdravstveni službi. Določila novega zakona o prednosti vojnih udeležencev pri državni službeni namestitvi veljajo tudi za žene in tako bi po vojni žene lahko opravljale službo stražarjev in vratarjev v državnih ustanovah. Vse to bi se dalo urediti, najprej je pa treba rešiti vprašanje, kakšno mesto bodo žene zavzemale v industriji.

Sovjeti izkoriščajo jugovzhodne dežele

Gospodarstvo vseh jugovzhodnih dežel, ki so jih zasedli sovjeti, se od sovjetov izkorišča za vse mogoče vojaške namene. To potrjuje tudi vest iz Sofije, po kateri je izdal finančni minister Stojanov dosedaj že 3.5 milijarde levov za plačilo obveznosti, ki jih je dobila Bolgarska s sklenitvijo primirja. Bolgarska vlada bo morala za kritje teh svojih izdatkov razpisati novo posojilo.

Iz Romunije pa se poroča, da je napovedal državni tajnik za notranje zadeve nov poseben davek, ki se bo izterjal z najbolj drastičnimi sredstvi.

»Osvoboditelji« Italije zavlačujejo obnovo

Kakor poroča »Ga« iz Rima, je danes v stavbeni obrti 60—70% nezaposlenih, za 10—20% več ko v drugih panogah. Pri tem ni tako odločilne važnosti pomanjkanje finančnih sredstev, kakor pa želja anglosaških zasedbenih oblasti, da se obnova razdejanih mest zavleče. To se more sklepati tudi iz tega, ker surovin za živahno stavbeno gibanje ne manjka.

Proizvodnja volnenega tekstilnega blaga

»Südst-Echo« navaja iz poročila velike ameriške družbe za proizvodnjo in izvoz volnenega tekstilnega blaga naslednje podatke:

Angleška industrija volnenega tekstilnega blaga je morala skoraj 40% svojega delavstva prepustiti raznim panogam vojne industrije in je zaradi tega njena proizvodnja močno nazadovala. V U. S. A. pa je delavski stalež volnene industrije še vedno za 10% nad povprečjem leta 1939. Potrošnja volne v ameriški tekstilni industriji se je od leta 1939, do lani podvojila, angleška tekstilna industrija pa porabi komaj dve tretjini od količine volne v povprečju zadnjih predvojnih let. Tudi v Kanadi

Premije za večje storitve v Jadranskem primorju

Pred kratkim smo objavili naredbu Vrhovnega komisarja o izplačevanju posebnih premij nameščencem in delavcem, po katerih zaslugi se je storitev obrata povečala. K tej naredbi je objavil tržaški nemški list zanimivo pojasnilo, iz katerega posnemamo:

»Vsak delavec je vreden svojega zaslužka,« pravi neki nemški pregovor. Pri tem je čisto vseeno, ali gre za ročnega ali za duševnega delavca. Kapitalistični sistem izkoriščanja pa ni nikdar gledal na pravično plačevanje dela. Nasprotno je pazil samo na to, da se doseže čim večji dobiček podjetja. Samo naravno je, da je ta sistem odtujil delavce njih delovnemu obratu. Nastali so zaradi tega mezdni boji, ki so bili dostikrat vsem prizadetim v škodo, delojemalcem prav tako ko delodajalcem. Ni se zato čuditi, če se delavec ni zanimal za korist podjetja in če je samo z nejevoljo opravljal svoje delo. Mnoge dobre misli so se zaradi tega izgubile v škodo posameznikov ko tudi v škodo vsega naroda. Kjer pa so se dobre misli pojavile, jih je kapitalistični izkoriščevalni sistem zajel in izkoristil, ne da bi imel oni, ki je idejo zamislil, od tega kakšno korist. Splošno znana je žalostna usoda mnogih iznajditeljev, ki so umrli v bedi in stiski, dočim so drugi bogato živeli od njihove iznajdbe. Mnogo višjo življenjsko raven bi dosegli evropski narodi, če bi se vsi podjetniki zavedali, da je »boljše« prijatelj »dobrega«.

Sedanja vojna pa sili, da se upošteva to načelo. »Bolje napraviti,« to je dnevno geslo za vsako podjetje in vsakega delavca. Nemčija je dosegla s tem načelom najboljše izkušnje in svoje storitve v oborožitvenem, pa tudi drugem gospodarstvu znatno zvišala. Tudi mi smo že poročali, kako se v Nemčiji nagajajo predlogi za izboljšanje in povečanje proizvodnje. V ta namen je bil zgrajen cel sistem, ki pa seveda ni v celoti uporabljiv tudi za Jadransko Primorje, kjer so čisto posebne razmere.

Vendar pa se je Vrhovni komisar odločil, da nudi tudi delavcem v Jadranskem Primorju možnost, da sodelujejo pri izboljšanju storitev proti primerni nagradi. Clanom posad, ki bi v bodoče predlagali izboljšanje v obratu, se morejo izplačati premije. Poskrbljeno je, da bodo obratovodje ta ukrep za zvišanje storitve obratov v vsakem oziru podpirali in izvajali.

Vsakemu nameščencu in delavcu je s tem dana možnost, da misli, kako bi se moglo njegovo delo izboljšati po učinkovitosti. Sedaj se spleča imeti dobro glavo in dobre misli. Ni treba, da bi morali biti ti predlogi velikanske iznajdbe, dostikrat tudi že malenkosti olajšujejo delo in izboljšujejo proizvodnjo. Tudi predlogi za prihranitev materiala, časa ali dela spadajo k važnim izboljšanjem v obratu. Vsi uporabni izboljševalni predlogi se bodo v bodoče posebno nagradili v gotovini do najvišjega zneska 5000 lir. Višino premije določi obratovodja v sodelovanju s preizkušnimi delavskimi* zaupniki. Obratni vodje morajo voditi posebno knjigo o plačanih premijah. V to knjigo morajo zapisovati imena nagrajenih delavcev in način

se je od leta 1939. do lani proizvodnja volnena blaga podvojila in največji producenti volne: Argentina, Avstralija, Nova Zelandija in Urugvaj so močno razvili svojo industrijo za proizvodnjo volnenega tekstilnega blaga. Iz tega sledi, da bo morala Anglija po vojni volneno blago celo uvažati, ker ne bo mogla svoje industrije za volneno prejo in blago tako hitro dvigniti na predvojno višino.

od njih povzročenih zboljšanj. Sicer pa je v posameznih provincah za nadaljnja pojasnila na razpolago nemški svetovalec — urad za delo v obratih.

Z naredbo št. 19. z dne 1. novembra Vrhovnega komisarja, za izvajanje katere se bodo izdali potrebni predpisi še upravnim putem, se je torej ustvarila trdna podlaga za večje storitve obratov in posameznikov. Ne more se napovedati, kako se bodo te gospodarstvo pospešujoče odredbe izra-

žale v podrobnostih. Pri nedvomni delovni in storilni pripravljenosti ter zelo razvitem čutu in razumevanju za tehnična vprašanja italijanskega delavca ter njegovi rokodelski izurjenosti se mora pričakovati, da izplačevanje premij ne bo le poedin primer. Končno pa imajo tudi v obratih zaposlene ženske — kar se je dostikrat izkazalo v Nemčiji — dober pogled, kako bi se moglo nekaj napraviti bolje, hitreje, bolj varčno in bolj smiselno.

Naredba

o ureditvi mezdnih in časovnih izgub ob letalskem alarmu in letalskih napadih

Na podlagi pooblastila Vrhovnega komisarja na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« VIII. št. 7830 Dr. K/k od 15. septembra 1944 za ureditev mezdnih in časovnih izgub ob letalskih napadih in v obratih zasebnega gospodarstva in da se ne zmanjša proizvodnja, odream:

Člen 1. Če delavci obrata zaradi letalskega alarma ne morejo o pravem času oditi na delo ali jih je letalski alarm zalotil na poti v njihov obrat, se jim povrne izguba mezde, ki je nastala, ker so zaradi letalskega alarma začeli delati kasneje.

Člen 2. Zaradi letalskega alarma, od začetka do konca alarma, neizrabljen delovni čas je izgubljeni čas, katerega je treba plačati. Če je bilo delo v kakem obratu po odredbi vodje obratne protiletalske zaščite že pred splošnim alarmom popolnoma ali delno omejeno, velja za ta obrat tudi čas pred splošnim alarmom za čas letalskega alarma. Čas je treba v spislih obrata natančno zapisovati.

Za izgubljeni čas velja tudi čas, med katerim ob ali po letalskem napadu po oblastveni naredbi ali po navodilu vodje protiletalske zaščite nihče ne sme stopiti v obrat ali del obrata zaradi neposredne nevarnosti eksplozije (n. pr. bombe, ki se ni razpočila).

Člen 3. — Odkodnine, ki so jih obrati izplačali, in druge dajatve lahko delovni urad na predlog vodje obrata povrne.

Člen 4. — Delavci obrata, ki so zaradi alarma odšli iz obrata, morajo najkasneje 20 minut po končanem letalskem alarmu v obratu zopet pričeti delati.

Delavcem, ki v tem roku ne bi začeli delati, dasi bi to mogli, se za čas od začetka alarma pa dokler ne pričnejo delati, ne izplača nikaka mezda.

Člen 5. — Delovne ure, izgubljene zaradi letalskega alarma, se morajo po možnosti izravnati v naslednjih 60 dneh z nadomestnim delom. O tem, v kakšnem obsegu naj se opravlja nadomestno delo v posameznih obratih, odloči predvsem odgovorni vodja obrata, ki mora zahtevati tako nadomestno delo, kolikor se to delo da nadomeščati.

Delovni urad mora, kolikor bi bila povrnitev kakega dela mezde sama po sebi sicer mogoča, odkloniti tako povrnitev, ako se ni opravilo nadomestno delo, če je očitno, da podjetje kljub temu, da je bilo mogoče, ni odredilo nadomestnega dela. Pri tem je treba upoštevati trajanje delovnega časa in pogostost letalskih alarmov. V dvoju ali na pritožbo odloči Vrhovni komisar.

Člen 6. — Če zaradi letalskega alarma izgubljene delovne ure nadomeščajo vsi delavci obrata enakomerno ali če opravlja nadomestno delo samo del delavstva tako, da se redno izmenjavajo in ne opravljajo nadomestnega dela vedno isti delavci, se plačujejo ure

nadomestnega dela kot navadne delovne ure.

Če mora izgubljene delovne ure redno nadomestovati samo nekaj delavcev obrata, ostali delavci obrata pa se ne pritegujejo k nadomestnemu delu, se nadomestno delo lahko plača kot nadurno delo.

Člen 7. — Za nadomestno delo po čl. 6. se ne šteje delo, ki ga morajo neposredno po letalskem alarmu opravljati delavci kakega posada po preteku svojega v obratu običajnega posadnega časa pa do prihoda delavcev naslednjega posada.

Za nadomestno delo te vrste velja samo tako delo, ki se opravi v teku 60 dni v priključitvi na poznejše posade. Delavci prvega posada, ki se istega dne pritegnejo h kakemu delu do prihoda delavcev drugega posada, dobe njim pristojno mezo.

Člen 8. — Čas, v katerem delavci obrata zaradi letalskega alarma prenehajo delati, velja za posebno pripravljeno in se računa v delovni čas. Zanj ni treba plačati nikakega pribitka za nadurno delo.

Delavcem naslednjega posada se mora izplačati mezda za čas od začetka njih posada, če se ta prične v času alarma, po do trenutka, ko prispejo na delovišče.

Člen 9. — Tudi po letalskem napadu veljajo še nadalje medsebojne dolžnosti in pravice obrata in delavca iz delovne pogodbe. Delavci morajo priti ob pričetku običajnega delovnega časa v obrat.

Delavci, ki so sami oškodovani po letalskem napadu, se morajo

nemudoma, najkasneje pa drugi delovni dan po tem letalskem napadu, javiti v obratu. Če se delavec zaradi nujnega vzroka v teku tega roka ne more javiti osebno, se mora v istem roku javiti telefonično ali pismeno ali pa ga mora osebno javiti pooblaščenec. Če prijave ni v roku, se mu pristojna mezda od tretjega delovnega dne dalje ne plača.

Če delavcem porušenih obratov izjemoma ni mogoče javiti se v obratu samem, se morajo v nadomestilo javiti najkasneje drugi dan po letalskem napadu pri delovnem uradu kraja obrata. Delovni urad izda o prijavi potrdilo, ki ga je treba pri naslednjem izplačilu mezde predložiti obratu.

Po letalskem napadu oškodovani delavci, ki bi želeli biti za opravo najnujnejših del začasno oproščeni dela v obratu, morajo prositi oprostitev od dela pri odgovornem vodji obrata. Oprostitev se mora omejiti na najpotrebnejši čas. Delavec sme biti oproščen dela največ za 14 dni.

Člen 10. — Če so obrati ali deli obratov po letalskem napadu poškodovani, je treba delavce obrata do odločitve o njih zaposlitvi drugod zaposliti pri pospravljalnih in obnovitvenih delih. Kvalificirani delavci pa ne smejo biti zaposleni pri takšnih delih, razen če bi se po vsej verjetnosti mogli v 4 tednih zopet popolnoma zaposliti na svojem dotedanjem delovnem mestu, in jih mora delovni urad takoj zaposliti pri vojnovajnih obratih. Delavci obrata imajo med svojo zaposlitvijo pri pospravljalnih in obnovitvenih delih pravico do plačila polne mezde, ki jim gre po vrsti njihove dotedanje zaposlitve. Kolikor se opravljajo dela za časovno mezo, se ne smejo izplačevati akordni pribitki.

Člen 11. — Delavce od letalskih napadov poškodovanih ali uničenih obratov, katerih nadaljnja zaposlitev v dosedanjem obratu ni mogoča, pritegne delovni urad k delu drugod. Radi lažje zaposlitve je odgovorni vodja obrata dolžan pri poškodovanju ali uničenju obrata nemudoma podati prijavo pri delovnem uradu. Delavci obrata se morajo javiti pri delovnem uradu. Lahko se zahteva osebna prijava.

Člen 12. — Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave. Vse tej naredbi nasprotujoče določbe prenehajo veljati.

Ljubljana dne 4. decembra 1944.

Prezident:

Div. general Rupnik

Z mednarodnega trga železa

Spremembe pri proizvodnji in potrošnji železa in jekla opisuje »Südst-Echo« takole:

Angleži in Američani potrebujejo vedno več železa in jekla, odkar se njih armade borijo v Evropi, vedno več vojnega materiala pa zahteva tudi vojna proti Japonski. Dobave USA železarn in jeklarn zadostujejo komaj za tekoče vojaške potrebe, skoraj vse jeklarn Severne Amerike pa so že zdaj preobložene z naročili za l. 1945. Tudi najnovejših naročil jeklenih plošč za ladje in železje za stavbe ni več mogoče izvršiti v redu.

Pri proizvodnji železa in jekla so velike težave tudi v Angliji. Trajne neugodne razmere v premogovnikih so industriji železa in jekla v vedno večjo oviro, predvsem pa je občutno pomanjkanje koks. V krogih železne industrije in vlade se obravnava tudi vprašanje izvoza po vojni. V splošnem se poudarja, da se bo moral angleški izvoz industrijske proizvodnje po vojni povečati, da bo doseženo ravnotežje s potrebnim uvozom. Pri izvozu bi moralo imeti tudi železo važno vlogo, pri čemer pa se v zadnjem času kažejo prej neslutene ovire. V britanskih dominionih in kolonijah

se je poleg domače močno razvila in udomačila tudi ameriška železna industrija, kar bo povzročilo, da te dežele po vojni ne bodo več odjemalke izvoza angleške železne industrije. Angleška železna industrija, ki je nekdanj nekatere vrste jekla sama uvažala n. pr. iz Belgije, se bo morala temeljito preurediti, da bo po vojni lahko ustrezala vsem zahtevam inozemstva.

Na Švedskem ima industrija železa in jekla razne težave, čeprav dežela ni v vojni. Najbolj občutno je pomanjkanje kuriva, odpadli pa so tudi nekdanji najboljši odjemalci prvovrstnega jekla. Položaj švedske industrije železa in jekla je predsednik največje železarske in jeklarske družbe označil takole: Glavni pogoji obstoja proizvodnje železa in jekla na dosedanji višini so zadostne dobave dobrega premoga po primerni ceni. Izvoz prvovrstnega jekla je močno omejen, po vojni pa se bodo morali mnogi obrati železne industrije popolnoma preurediti ali celo z nova začeti. Morda bo treba najboljše izdelke prodajati tudi brez vsakega dobička, ker bodo švedske cene jekla v povojni dobi previsoke.

Kaj je dobila Romunija od Nemčije

† Mici Perdan

Dne 6. t. m. je umrla gospa Mici Perdanova roj. Urbanc, članica stare in ugledne ljubljanske trgovske družine, ki je bila zaradi svojih lepih lastnosti tudi sama deležna velikega ugleda in priljubljenosti.

Pokojni blag spomin, žalujočim iskreno sožalje!

Slovaški narodni dohodek

Slovaški gospodarski inštitut je ugotovil, da se je narodni dohodek na Slovaškem zvišal od 10.909 milijonov Ks v l. 1939. na 12.889 milijonov v l. 1940. in na 16.255 milijonov v l. 1942. Od l. 1939. do 1941. se je dohodek kmetijstva zvišal od 2.7 na več ko 3 milijarde, dohodek industrije in rudarstva od 1.4 na 2 milijardi, dohodek uslužbenstva pa od 3.9 na 5.7 milijarde Ks.

Inštitut za poznejša leta narodnega dohodka sicer ni točno ugotovil, v svoji publikaciji pa naglašja, da se narodni dohodek še zvišuje približno v isti meri, kar je dokazano tudi z dvigom cen vse kmetijske proizvodnje ter z večkratnim zvišanjem plač in mezd.

Slovaški državni dohodki

»Südost-Echo« piše, da so izredno visoki neposredni davki značilnost slovaškega davčnega sistema. Visoki neposredni davki so gospodarstvo premočno obremenili in letos so bili potrebni že večji davčni odpisi. Po zadnji uradni objavi so glavni državni dohodki razdeljeni takole: neposredni davki 1143, prometni in luksuzni davek 818, carine 146,3, trošarine 807, pristojbine 488,9, kartarne pristojbine 2,3, državna loterija 3,8, monopol na sol 44,3, monopol na eksplozive 4,3 milijona Ks, monopol na saharin in druga umetna sladila pa 971 tisoč 319 Ks.

V primerjavi z letom 1942. so se lani ti dohodki zvišali za 865,43 milijona Ks. Velik del tega zvišanja pride na vojne doklade ter na nove postavke davka na špirit in na alkoholne pijače.

Zaostale davke cenijo na 400 do 420 milijonov, državni dolgovi pa so se lani zvišali za 1004,4 milijona ter dosegli 5445,12 milijona Ks.

Znižana vrednost turških pridelkov

Angleške in ameriške nakane proti turški valuti so povzročile krizo v turškem gospodarskem življenju, ki jo »Südost-Echo« po švedskih poročilih med drugim opisuje takole:

Po prekinitvi gospodarskih zvez med Turčijo in Nemčijo so se cene raznih turških pridelkov močno znižale tudi na domačem trgu. Tako so znižane cene sezamovega semena od 140 na 70, semena sončnic od 80 na 15, rozin od 70 na 50, fig od 50 na 28, lešnikov pa od 90 na 80 piastrov. Cene se bodo znižale še bolj, če turška vlada ne bo posegla vmes. Angleži, ki dobivajo zdaj 520 piastrov za funt šterling, želijo relacijo 900 piastrov za funt, Američani pa bi radi imeli za dolar 250 namesto 150 turških funtov, od obeh strani se pa zatrjuje, da bi se na ta način za turško kmetijsko proizvodnjo dosegle stalne primerne cene. Pri tem zatrjevanju seveda prav nič ne upoštevajo, da bi se pri znižanju vrednosti turške valute močno podražilo vse blago, ki ga mora Turčija uvažati.

V prejšnji številki smo opisali nemško pomoč Bolgarski. Danes objavljamo iz »Deutsche Adria-Zeitung« članek o nemški pomoči Romuniji. Tržaški list piše:

Kljub vsemu zavijanju nasprotnega tiska je resnica, da je Nemčija ne samo v miru, temveč tudi v petih letih vojne Romunijo gospodarsko podpirala v takšni meri, ki se jo more označiti kot zgledno.

Po prvi svetovni vojni je doživela Romunija žalostno preizkušnjo, da je kljub priključitvi kmetijsko in industrijsko dobro razvilitih pokrajin izostal pričakovani gospodarski dvig. Kljub vsem nasprotnim zatrjevanjem je bil vendarle vzrok za to razočaranje, ker se ni moglo doseči blagodejnega sodelovanja med Romunijo in zmogovitimi zavezniki. Večja intenzivnost romunskega kmetijstva ali dvig življenjske ravni romunskega prebivalstva nista bila namen zapadnih velesil. Edino v industriji zemeljskega olja so skušali čim bolj dobičkanosno naložiti svoj kapital. Za razumevanje položaja Romunije je treba še navesti, da igra v tej deželi nasprotno ko v Bolgarski velepotesstvo še zelo veliko vlogo. Kljub temu pa dežela ni znala rešiti vprašanja obubožanega kmetijskega prebivalstva, ker ni ekstenzivno gospodarstvo dopuščalo rešitev tega osnovnega vprašanja.

Nato pa je ustvaril nemško-romunski trgovinski dogovor z dne 23. marca 1935 trdno podlago za neprestano naraščajoč trgovinski promet med obema državama. Zlasti v kmetijskem sektorju se je za Romunijo ta dogovor tako ugodno razvijal, da se je mogla štiri leta kasneje skleniti medsebojna gospodarska pogodba, ki je pomenila desetletni načrt za gospodarsko sodelovanje Nemčije in Romunije. Ta pogodba je pomenila takšno pomoč za Romunijo, da jo je takrat ves tisk te donavske države veselo pozdravil in priznal njeno koristnost. Če se sedaj pod sovjetskim pritiskom v Romuniji trdi, da je imela samo Nemčija od te pogodbe korist, potem dejstva postavljajo na laž to trditve, ker so nemške storitve daleč prekašale dajatve romunskega pogodbenika.

Romunski blagovni uvoz iz Nemčije je od leta 1939. narasel po količini in po vrednosti za štirikratno, dočim je istočasno romunski izvoz v Nemčijo po vrednosti narasel samo za dvakratno, po količini pa je po končni bilanci celo nazadoval za dva odstotka, potem ko se je v letu 1940-41 prehodno dvignil. Po kako ugodnih pogojih je neprestano sprejemala Nemčija romunske kmetijske pridelke, kaže dejstvo, da je plačevala Nemčija cene, ki so bile visoko nad svetovno pariteto. Romunsko kmetijstvo je moglo z nemškimi dobavami traktorjev, strojev, orodja, umetnih gnojil ter sredstev proti sadnim škodljivcem bistveno zvišati svojo proizvodnjo in jo tudi izboljšati.

Nekaj primerov: V letih 1939. do 1943. je Nemčija dobavila Romuniji 35.000 ton kmetijskih strojev, od tega v zadnjih treh vojnih letih 5000 vlačilcev. Z dobavami in zgraditvijo številnih silosev, hladilnic, sušilnic, mlekarških

oprem in podobnega se je sploh šele omogočilo intenziviranje kmetijstva. Na podlagi desetletke je bila Romunija v srečnem položaju, da je postala njena žetev sposobna za izvoz. V okviru nemških pomočnih ukrepov je Nemčija sezidala v Bukarešti po najbolj modernih načelih veliko klavnico. Pozabiti se tudi ne sme na veliko pospeševanje gojitve soja-rastline. Nemčija je dala Romuniji tudi učitelje, ki so skrbeli za dvig romunskega kmetijstva in gozdarstva.

Slika pomoči, ki so jo nudile pogodbe z direktnimi dobavami na eni in velenakupi na drugi strani romunskemu kmetijstvu, bi bila nepopolna, če se ne bi upoštevalo še to, da je Nemčija v interesu svojega zaveznika prilagodila še tečaj nemške marke leju, in sicer z ozirom na dejansko kupno moč leja, čeprav je imelo to za nemško gospodarstvo zelo težke posledice. Plačilna moč leja je že pred vojno (1940-41) padla na odlomek njegove mirovne vrednosti, kljub temu se je Romuniji omogočilo po zaslugi nemške trgovinske politike zvišati svojo zlato podlogo. (Izkazano stanje zlate podloge Narodne banke koncem

1939. = 21,8 milijarde lejev, 30. 6. 1944 = 69 milijard lejev.)

Popolnoma pa se more pravično preceniti celotna pomoč Nemčije šele tedaj, če se ve, da je pomenila nemška pomoč romunskemu kmetijstvu le del celotne nemške pomoči. Romunska industrija je mogla zaradi obsežnih dobav strojev in oprem, a tudi surovin in polizdelkov znatno zvišati svojo proizvodnjo. Romunski promet se je s pomočjo Nemčije moderniziral in izpopolnil. Ravno tako je skrbel Nemčija z materialnimi dobavami za energijsko in pogonsko gospodarstvo svojega zaveznika. Zaradi oskrbe romunskega civilnega prebivalstva s potrošnimi predmeti vseh vrst, se je mogla življenjska raven v Romuniji ohraniti vso vojno na višini, kar ni bilo mogoče v nobeni drugi vojujoči državi Evrope.

Zaključno se more reči, da se je samo Nemčiji zahvaliti, če je ostala ohranjena storilna moč romunskega kmetijstva — ki je podlaga vsega romunskega gospodarstva — in če so bili ustvarjeni vsi pogoji za zdrav razvoj in napredek. To pa je sedaj z izdajstvom Romunije popolnoma pokopano.

Hibe ameriškega gospodarstva

Ameriški gospodarski glasniki so že večkrat opozarjali, da bodo potrebne v gospodarstvu Združenih držav velike reforme, če bodo hoteli obdržati narodni dohodek na sedanji višini 170 milijard dolarjev. Na trg mora priti za 50% več ameriškega blaga in izdelkov, preurediti pa se mora tudi ves sistem ameriškega podjetništva, ki ima vedno večje napake. Iz lista »Nation« je »Südost-Echo« o tem povzel naslednje:

Ko bo vojne konec, se bodo Kitajska, Indija, Afrika, Južna Amerika ali pa balkanske države povzročale največje težave kot »Zaostale dežele«, temveč Združene države, kajti skromen industrijski razvoj teh dežel ni tako resen problem, kakor je to zaostalost ameriškega gospodarskega in poslovnega sveta. Industrijska zaostalost se da popraviti in odpraviti, napake ameriškega gospodarstva so pa nevarne, kajti po vojni bo stabilnost sveta še bolj ko kdaj prej odvisna od stabilnosti in blagostanja v USA. Pri produktivni kapaciteti sveta so imele Združene države po prvi svetovni vojni delež kakih 45%, po sedanji vojni pa bo delež približno tri četrtine. Ko se

je produktivna sila v drugih industrijskih deželah znižala, se je v USA zvišala za 50%, potrošniki pa morajo kupiti za 113 milijard dolarjev ameriškega blaga in izdelkov, če hočemo, da po vojni v USA ne bo nad dva milijona brezposelnih delavcev. Konsum ameriškega blaga in izdelkov je leta 1941. dosegel svoj višek, povečati pa bi se moral še za 50%, da bi Združene države obdržale 170 milijard dolarjev narodnega dohodka. V kapitalističnem sistemu, kjer vsak podjetnik dela na lastno pest, pa to ne more biti doseženo. Povojni program USA trgovinske zbornice se prav nič ne razlikuje od programov republikanske ali demokratične stranke, ker se vsi ti programi ozirajo le na uspehe in težnje svobodnega podjetništva ter so jasni samo v svojih željah po znižanju davkov, dočim so brez vsake ideje o vzajemnosti in vodstvu vsega gospodarstva.

To svojo grajo ameriškega gospodarstva je list ironično zaključil takole: Ko se Združene države pripravljajo na izvoz kapitala v Evropo, bi bilo dobro, če bi imela Evropa pripravljenih nekaj svojih idej za izvoz v Združene države.

Proizvodnja cinka

Cink je zelo stara kovina. Iz 4. stoletja pr. Kr. pripoveduje o njej Aristotel, že prej so jo poznali na Kitajskem, dodatek cinka pa je najde tudi v rimskih bakrenih novcih. Cink so pridobivali, ko so bakreno rudo mešali s cinkovo, iz cinkove rude same pa se dobiva kovina po načinu, ki sta ga odkrila Nemca Henkel in Schwab. Prve cinkarne v Evropi so nastale okrog leta 1730. Danes pridobivajo cink po načelu Donyja, ki je leta 1805. prišel na to, da se da cink iz rude dobiti z destilacijo, ko rudo zmešajo z zdrobljenim ogljem in segrejejo skoraj do 1000°C. Na Kitajskem sicer niso velika ležišča cinkove rude in vendar so znali Kitajci prej ko v Evropi pridobivati čisto kovino iz rude. Kitajski cink je prihajal že v 18. stoletju čez Indijo v Evropo.

Industrija cinka se je najbolj razvila v Združenih državah Severne Amerike, v Nemčiji in Belgiji. Ameriške države Missouri, Oklohama in Kansas krijejo pri-

bližno četrtino svetovne potrošnje cinka, največja ležišča cinkove rude pa imata Avstralija in Mehika. Pri proizvodnji cinka je bila Nemčija pred prvo svetovno vojno tik za Združenimi državami na drugem mestu. Belgija ima največja ležišča cinkove rude v Liégu, Italija pa na Sardiniji. Italiji sledita Španija in Švedska.

Leta 1938. je bila svetovna produkcija cinka 1,867.000 ton. Od tega je prišlo na Združene države 25%, na Avstralijo 12%, na Nemčijo 11,8%, na ostalo Evropo 16,6%, na Kanado 9,3%, na Mehiko 9,2%, na vse ostale dežele pa 16,1%. Med sedanjo vojno so nastale pri proizvodnji velike spremembe, ki jih »Südost-Echo« opisuje takole:

Pred vojno je bil delež celinske Evrope pri svetovnem premoženju cinkove rude sicer samo 25%, pri proizvodnji cinka pa okrog 40%. Ko ni bilo več mogoče dobiti cinka iz Belgije in drugih evropskih dežel, so pa v Ameriki povečali izkoriščanje ležšč cinkove rude in

še v večji meri proizvodnjo kovine. Ameriške cinkarne so dosegle letno kapaciteto 1.06 milijona ton in se je tako med vojno kapaciteta zvišala za okrog 300.000 ton ter s tem dosegla kapaciteto vseh evropskih cinkarn, čeprav Združene države v mirni dobi niso nikdar potrebovale več ko 607.000 ton kovine na leto.

Po cenitvi predsednika oddelka za gospodarstvo s kovinami pri U. S. Bureau of Mines bodo Združene države po tej vojni potrebovale letno 550.000 do 750.000 ton cinkove kovine, kar bo spet precej za sedanjo kapaciteto ameriških cinkarn. Ameriška proizvodnja cinka je torej že zdaj in bo tudi po vojni prevelika v primerjavi s potrošnjo in — kar je še bolj važno — z zalogami rud. Ker izdelujejo ameriške cinkarne najfinejšo kovino, kakršne prej v Evropi nikdar ni bilo dovolj, upajo na izvoz onega dela proizvodnje, ki bo doma odveč. Tako bi morali izvoziti na leto okrog 200 tisoč ton cinka in če se to ne bo posrečilo, bo treba kapaciteto cinkarn spet znižati. Druga nada pa je ta, da evropske cinkarne nekaj časa po vojni ne bodo mogle doseči svoje predvojne kapacitete in da bodo tako Združene države lahko prevzemale večje količine cinkove rude, ki so bile nekdanj evropski industriji cinka na razpolago.

Iz vsega tega se vidi, da se je ameriška industrija cinka čezmerno razvila ter da se zdaj boji evropske konkurence in povojni dobi.

Nižjeavstrijska letošnja trgatve

Spodnje Podonavje je eno največjih nemških vinskih pokrajin. Letos se je trgatve končala koncem oktobra. Letos se je začela zelo pozno, ker je dozorelost grozdja zaradi poznega razvoja in velike suše v poletju zaostala. Če je grozdje kljub temu dobre kakovosti, je to posledica ugodnega vremena v zadnjih tednih pred trgatvijo. Sodijo, da bo letošnji pridelek količinsko zaostal za lanskim. Pa tudi po kakovosti bo letošnje vino, kakor se more sklepati po vsebini sladkorja in kislin, slabše od lanskega, vendar pa je grozdje zdravo, da bo vino srednje dobro.

Elektro - podjetje

„BOKO“

Ljubljana - Bleiweisova št. 18

Palača Kmetске posojilnice

ZAHVALA

Za vse izraze topliega sočutja, za krasno cvetje ter za častno spremstvo ob priliki izgube naše nepozabne

Melite Jelačin

naša iskrena in globoka zahvala. Še posebej se zahvaljujemo za opravljanje županskih poslov pooblaščenemu generalnemu tajniku g. Jančigaju in gg. častnikom Nemške oborožene sile.

Sv. maša zadušnica se je brala v četrtek 7. t. m. ob 8. uri v Križanski cerkvi in v soboto 9. t. m. ob 8. uri v farni cerkvi v Trnovem.

V Ljubljani, 4. decembra 1944.

ZALUJOČI OSTALI

Franciškanška
ulica 3

OKVIRJE

izdeluje specialist
Wolfova 4

KLEIN

KAREL PRELOG - LJUBLJANA

MODA IN GALANTERIJA NA DEBELO IN DROBNO

Gospodarske vesti

Zbirka tkanin v Nemčiji je dala letos za 7% manj blaga ko lani, zato pa je dala zbirka perila za 50% več ko lani. Kljub letalskemu terorju so torej letos še več nabrali tkanin in perila ko lani. Iz tega se vidi, s kako silno odločnostjo se bori nemški narod za zmago.

Manj rož, več zelenjave! Po tem geslu se bodo v l. 1945, ravnali nemški vrtnarji, ker je zelenjava potrebno hranivo, dočim so rože le v okras.

Poklic oglarjev je v Nemčiji v zadnjem času znova oživel, ker se oglje

vedno bolj uporablja tudi ko gonilno sredstvo.

Da se prihrani na lesu, so uvedli v Nemčiji trajne in zločljive zaboje za transport blaga. Ti novi zaboji imajo najmanj desetkrat večjo uporabnost ko stari. Da ne bo treba železnicam prevažati praznih zabojev, so ustanovile železnice omrežje uradov za sprejemanje in oddajanje novih zabojev.

Po neki nedavni cenitvi se izda v Nemčiji v vsaki štiritedenski oskrbovalni periodi 12 do 15 milijard raznih živilskih nakaznic. Vse te nakaznice se, kakor dostavlja »Deutsche - Adria - Zeitung«, v podrobni trgovini sprejmejo, sortirajo, nalepijo, obračunajo in oddajo naprej.

60.000 rudarjev je v Siciliji brez dela že eno leto, od česar je prizadetih

približno 200.000 ljudi. Prefekt province je zahteval od Bonomijeve vlade, da obnovi delo v rudnikih. Njegova zahteva pa ni imela uspeha.

Da bi se odpravila brezposelnost v zasedeni Italiji, je zahteval tajnik od Bonomija oživljenih strokovnih zvez, da uvede vlada izredno in progresivno premoženjsko oddajo in da se mora ta izterjati tudi z najostrejšimi sredstvi. Teden čistosti so pred kratkim priredili na Slovaškem. Propagandna gesla tedna so bila: Čistost in red — dobro zdravje, dobro delo. Propaganda je zlasti veljala snažnosti v delovnih prostorih.

Turško trgovinsko ministertvo bo plačevalo za vsak izvoz v Združene države Sev. Amerike 40 odstotno premijo. To dokazuje, kako malo ima

Turčija od prekinitve trgovinskih in diplomatskih odnošajev z Nemčijo. Ne more svojega blaga niti prodati, niti uovziti predmetov, ki jih potrebuje.

Sednji donos ogrščice v Švici je dal petkrat toliko maščobe, ko v Švici posebno-racionalno vodeno mlečno gospodarstvo.

Od de Gaullea odrejena prisilna registracija vseh v zasebni lastnini nahajajočih se vrednostnih papirjev je bila tako malo uspešna, da se je moral termin za registracijo podaljšati do 7. decembra.

V Franciji bodo zaloge časopisnega papirja do srede decembra popolnoma izčrpane, zaloge drugega papirja pa do srede februarja, če se ne bo papir uvozil ali če ne bi francoske papirnice začele zopet proizvajati papir. Zaradi pomanjkanja papirja se je obseg pariških listov skrčil za eno četrtino. Število strani pa se je zmanjšalo.

Gaullistični minister za proizvodnjo Lacsle je izjavil, da se je denarni promet v primeri s predvojnimi prometom povečal za desetkratno, na trgu pa je

za dvajsetkrat manj blaga. Iz tega se vidi oskrbovalna stiska Francije.

Kakor se poroča iz španskih gospodarskih krogov, je Portugalska zelo zainteresirana na blagovni izmenjavi s Španijo. Portugalska potrebuje predvsem premog, cement in železo, za kar bi dobavljala razne vrste lesa, plutovino in kolonialne proizvode.

V oktobru, t. j. v prvem mesecu po ustavitvi pomorskega prometa med Nemčijo in Švedsko, se je že tak zelo skrčeni švedski uvoz zmanjšal še za 26%, dočim se je vrednost izvoza ohranila na izredno nizki septemberski nižini.

Argentina namerava po vojni izdati še eno milijardo dolarjev za svojo industrializacijo. Če bo mogla uporabiti svoja zamrzla dobroimetja v USA in Vel. Britaniji, bo ta uporabila za nakup strojev. Inozemski kapitalni interesi v Argentini bi se pri tem upoštevali. Anglešek incesticije v Argentini predstavljajo vrednost 1250, ameriške 200, nemške pa 25 milijonov dolarjev.

Restavracija Union, Ljubljana

Juvelir ALOJZIJ FUCHS Juvelir

Ljubljana - Šelenburgova ulica št. 5

ŠPECIALNA TRGOVINA
OTROŠKIH POTREBŠČIN

sciban

A. ENGELMAN

LJUBLJANA, Tavčarjeva 3

OPREME ZA NOVOROJENČKE * OTROŠKA KONFEKCIJA
PLAŠČKI * IGRAČE * ZIBELKE * POSTELJICE * VOZIČKI
DARILA ZA NOVOROJENČKE * PLETI * VOLNENA PREGRIJALA

A. & E. Skaberne

Ljubljana, Mestni trg

Ljubljana **umi** Gradišče
tovarna bonbonov in peciva

K. PEČENKO
TOVARNIŠKA ZALOGA USNJA

LJUBLJANA, Sv. Petra c. 41

V GLOBOKI ŽALOSTI
NAZANJAMO VSEM SORODNI-
KOM, PRIJATELJEM IN ZNANCEM,
DA JE DOTRPELA NAŠA LJUB-
LJENA HČERKA, SESTRA, TETA
IN SVAKINJA, GOSPA

Mici Perdan-ova
roj. Urbanc

K VEČNEMU POČITKU SMO JO
SPREMILI V PETEK DNE 8. DE-
CEMBRA OB 2'30^h POPOLDNE Z
ŽAL, KAPELA SV. NIKOLAJA, K
SV. KRIŽU.

LJUBLJANA, 6. DEC. 1944.

RODBINE:

PERDAN, URBANC
TER OSTALO SORODSTVO

I. Wagner-Šolar

prodaja čevljev

Ljubljana - Pred škofijo

»MERKUR«

tovarna mila

Ljubljana
STARI TRG 17

Telefon 39-77

Pijte kavo „Slast“ Ljubljana - Vič

SCHNEIDER & VEROVŠEK

Trgovina z železnino
LJUBLJANA

NA DROBNO

NA DEBELO

STEKLO PORCELAN

AVGUST AGNOLA

Ljubljana — Dunajska cesta št. 10

Svetlobna telesa, električne stroje in aparate, elektro-
instalacijski material, tehnične predmete, elektroinstala-
cijska dela in vse električne naprave Vam najugodnejše
nudi tvrdka

Slavo Kolar

Lastnik MILAN KOLAR

Ljubljana — Dunajska cesta 25 a - Telef. 24-66

J. J. NAGLAS

TOVARNA POHIŠTVA
LJUBLJANA

IVO JONTES

Trgovina s čevlji

Ljubljana, Mestni trg št. 14

TRGOVSKA KOLONIJALNO-IMPORTNA ZADRUGA

Z O. J.

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 12